

Իմոսի Բաբա հազրէթէրինն պու-
պապտէ հէր նէ Էֆրեար վէ թապալ-
վուրաթը օլուր իսէ օլուն, շուրասը
ինքեար օլունամաղ քի, միւշարիլէյ
հազրէթէրի Հէրսէք մէսէյէսինտէ
տէվլէթի Ալկէյէ Բէք պէօլիւք պիւր
իւրգմէթ էթմիշ օլտուղունտան, պիւ
հազրէթէրի հազրէթի Բատիշա-
հինն վէ վիւքէլայը ֆէխամ հազա-
րաթընն, վէ պիւ ճիւմէ վաթման-
բէրվէր զէվաթըն հիւսնիւ թէվէճ-
ճիւս վէ մէմուսինէթինն դաղանմիշ,
վէ պուստան գաթինապար միւշարի-
լէյ հազրէթէրինն իւրգմէթի մէզ-
քիւրէսի Տէրասատէթ զազէթալարըն
տան մաստա, էճնէպի զազէթալարը
թարաֆընտան տախի մազհարը թագ-
տիր վէ թահսինն օլմուշ, վէ պու խու-
սուսու մէմուսինէթի պիլիմ տախի
սահայիֆ վէ էվրազը հալաախիսի-
զին պիւր քէօյէսինն նազլ ու տէրճ
կիլէմէմիզ վէղայիֆի մուգատտէսէյի
մէմուրէմիզտէն պուլունմուշ տուր :

Մ Ի Ի Թ Ե Ն Ե Վ Ի Յ Է

Սատրաղամ հազրէթէրինն սըհ-
հէթ ու աֆիլէթի հէնուզ մաթու-
պու տէրէճէտէ օլմատըղը ճիւհէթէ,
միւշարիլէյ հազրէթէրինն պու
կիւս տախի Պապը Ալկիլ թէշրիֆ պու-
յուրամայաճազարը իշխիլմիշ տիր :
— Կէշէն բէրչէմպէ կիւսիւ խորի-
ճիլէ նազըրը Սաֆիլէթ բաշա հազ-
րէթէրի թարաֆընտան սապըգ Բա-
րիզ սէֆիւրի սաստէթու Ալի բաշա
հազրէթէրիլէ սապըգ Բէթրէսպուրկ
սէֆիւրի սաստէթու ֆեւսիլ բաշա
հազրէթէրինն պիւրէր թէշկրաֆ քէ-
շիտէ գըլընարադ, Տէրասատէթէ
ավտէթ կիլէմէթի թէվիլզ գըլընմիշ
տիր :
— Էվլէթի ագլամ իզմիրտէ պիւր
հարաքէթի արզ վուգու պուլմուշ

օլտուղու մահալինտէն կէշէն խուսու-
սի պիւր թէշկրաֆնամէտէն անլա-
շըմիշ իսէ տէ, խասարաթ վուգու
պուլուպ պուլմատըղը մալիւմ տէյիլ
տիր :
— Իթալիա սէֆարէթիսանէսի մէ-
մուրալը կէշէն բազար իրթէսի կիւ-
նիւ Պէյօղլու սէֆարէթիսանէսինն
նազլ կիլէմիշ տիր :
— Տիւնքի կիւս Ֆիլիպէտէն ալը-
նան խուսուսի պիւր թէշկրաֆնամէ-
յէ կէօրէ, օրալարտա զայէթ շիտ-
տէթիլ ֆուրթունտան սօնրա, պիւր
չօգ գար եաղմիշ վէ եաղան գարալար
իւր պուլուգ արշընա գատար Էիւք-
սէլմիշ տիր :
Պու հալէ կէօրէ, շըմէնտըֆեր
արապալարընն օրալարտա թապիա-
թըլա թաթիլ էթմէսի լազըմ կէլմիշ
վէ Չօրլու ճիւլարընտա խաթիթընպա-
զը եէրէրի պօղուլմուշ օլտուղունտան
տիւնքի կիւս էտիրնէ գաթարը հա-
րաքէթ էթմէմիշ տիր :
— Տէվլէթի Ալկէյինն մէմէքէթ-
էրինտէ պուլունտան մատէնէրտէն
ֆայտէ հապըլ էթմէք նիլէթիլէ պու-
քէրքէ 20 տէն զիլատէ զէնիլն վէ
մալիւմ սահիպի օլման զաթար Բա-
թամալարտա պիւր ճէմիլէթ թէշքիլ
էթմիշ տիր, վէ պու ճէմիլէթ պիւրինն
տէֆա օլալազ կէշէն բէրչէմպէ կիւ-
նիւ ճըլալ օլլունտա քէսիլն մէվգի-
յի մալսուսունտա իճիթիսա էթմիշ
տիր :
Ճէմիլէթի մէզքիւր րէնն միւէսի-
սի, մէհքէմէյի թիճարէթ րէյիսի
էսպազ Հասան Ֆէհմի Էֆէնտէ օլուպ
րիլատէթի ճէմիլէթ Մ. ար լա Ֆօն-
թէն ինթիլիսապ օլունմուշ, վէ Էֆէն-
տիլի միւմայիլէյն տախի րէյիսի սա-
նի պուլունմուշ տուր :
Պու ճէմիլէթին կէշէն բէրչէմպէ
կիւսիւ վուգու պուլան իճիթիսանտէ
հազըր պուլունտանարըն էքսէրիսի
այըր այըր պիւրէր նուլգ կիլատա ի-
տէրէք, մատէնէր հազգընտա պէ-

յանը Էֆրեար վէ միւթալաա էթմիշ-
լէր տիր : վէ պու մատէնէրտէն ֆայ-
տէ հապըլ օլմամատընա սէպէպ, էլտէ
պուլունտան մատէն նիլալմամէսինն
միւքէմիլ օլմամատըլա պէրապէր,
պիւրտէ իսթէնիլէն րուխաթնամէյէ-
րինկէճիւրիլմէսի մատտէլէրի օլտու-
ղունտա թաստիլ կիլմիշ տիր :
Մէզքիւր ճէմիլէթին պու իճիթի-
մալինտէ, ճէմիլէթ ազաօրնտան ին-
խապ վէ միւրէքէպ օլմադ, վէ պու
պապտէ տայիմ լազըմ կէշէն թէշէպ-
պիւս վէ միւրաքէրէրէրի իճրա էթ-
մէք իւղըն պիւր գօլիթ թէշքիլ օ-
լունմուշ տուր :
Ումուսի մէճիւս իսէ հաֆիթաա
իւր տէֆա իճիթիսա իտէճէք տիր :
— Մէմէքէթէյն թարիլիլէ պիւր
Էվրոքա բօսթա եօլունտա ալըմալ
իշխն լազըմ կէշէն միւրաքէրէրէրի
իճրա էթմէք մէմուրիլէթիլէ բօսթա-
խանէ մէմուրալարընտան րիֆաթիւ
Էանգօ Մազրիսի Էֆէնտի կէշէնէր-
տէ Պուրէրէն կէմտէրիլմիշ խօի :
Լա թիւրքի զազէթալարըն րիվա-
յէթինն կէօրէ, Պուքէշ հիւքիւմա-
թի էօյլէ պիւր բօսթա եօլունտա
չըլմալ պիւր մուգալէլէ աղտիլէ օ-
լաճաղըն, վէ Էֆէնտիլի միւմայիլէյն
իսէ, պու պապտէ եալընիզ միւքաք-
քէրէյն մէմուր օլուպ, մուգալէլէ
աղտիլէ մէհգուն օլմատըղըն պէյան
իլէ, միւքաքքէրէյն կիւրիլմիշ, վէ
պիւրայէն ալէյն Էֆէնտիլի միւմայի-
լէյն Տէրասատէթէ կէլմէսի պա-
թէլէկրաֆ էմր ու իշար պուլունմուշ
տուր :
— Էվլանթ Հէրալարըն րիվալէթի-
նէ կէօրէ, թիճարէթ մէհքէմէլէրի
թիճարէթ նէզարէթի ճէլլէսինտէն
պըրլարազ, աճքեարմ աալիլէ նէ-
զարէթի ճէլլիլէսի թահթընա վէրի-
լէճէք իմիշ :
— Գալատան Ալիպալուրկ զաղ-
թալընա եազըլտըղընա կէօրէ, կէշէն
հաֆիթա գալազ թարիլիլէ Գալատա-

տան Մէմէքէթէյն իտիսալ օլուն-
մազ իւղըն պուլունտան 10 պին լիպ-
րա պարուլէ կէօմիլիւք թարաֆընտան
քէշֆ վէ զապթ օլունմուշ տուր :
Մէզքիւր պարուլ Յ8 աալտէտաղ
ֆըլըլարընն իշինտէ օլտուղու հալ-
տէ, Սուրիլէտէն Տիմիթրօ նամիլ-
տա պիւր թիւճար թարաֆընտան 0.
տէսաա թարիլիլէ վէ պիւր ինկիլիզ
վաթօրույա Գալատա կէլմիշ տիր :
Մէզքիւր պարուլ Մէմէքէթէյն
նէ իտիսալինն չալըլմալըն նէ սէպէ-
պէ մէպիլ օլտուղու մալիւմ տէյիլ
տիր :
Մէմուրալ ֆըլըլընն իշինն միւ
սօղտուղարըն ճիւհէթիլ, սէրթ պիւր
չէյէ թիսատիսիֆ իտիլմիշ վէ տէր-
հալ չիւպէն օլունարազ, եաղ պօ-
շըլարըլ, պարուլ իլէ տօլու թէ-
նէքէր պուլունմուշ տուր : Պուլուն-
տան պարուլ ինք մըղտարը թիսմ
պին 300 օղգատան իպարէթ իմիլ,
Մէմէքէթէյն հիւքիւմէթի պու
պապտէ թահգիլի մալալալա պալ-
լամը օլտուղունտան, հէր քէս պօ-
թահգիլ մատտէսինն նէթիճէսինն
պէքէմէքտէ տիր :
Պաղը զաթար մէզքիւր պարուլ
Հէրսէք էշըլալընա կէմտէրիլմէքտէ
օլտուղունտա զանն իլէ Գալատան
պիւր կէմիլէ եիւքէսիլէճէյինն պէ-
յան իտիլօրար : Ֆազալթ օ հալտէ
Մէմէքէթէյն կէօմիլիւք իշինտէ կէ-
մէմէսի իճապ իտէճէյինտէն, մուա-
յէնէ վէ քէշֆինն տախի լիւղում
Էօղ խօի : Պիւրայէն ալէյն պուլուն-
Մէմէքէթէյն շիմալի Էիլիլէթի
միւտիլարըն տիւշիւրմէք Էֆրեար-
ընտա պուլունտան ինթիլալ ֆըրզա-
լարընա կէմտէրիլիլէ պէյան ի-
տէնէրին րիվալէթի տահա սօղտու
կէօրիւնիւր :
(Վ.Է.Է.)
— Բում բաթրիլի րիւ թաթիլու է-
ֆէնտի հազրէթէրինն պիւր գալ-
կիւստէն պէրու նամիլաճ օլտուղու

ՎԵԳԱՅԻՅԻ ՂԱՌԻՊԷՅԻ
ԲԱՐԻՍ

1481 թ. հունիսի 14
(1483 թ. հունիսի 14)

— Լէօն Էօլմէք մի, պաղըրտը Սէրիլ քէնտին-
տէն չըգարազ, վէ գարշըրնտաքինն սապիլա
սէօղլէրինտէն հիւ պիւր մանէա չըգարամայարադ :
— Էվլէթ, մատմաղէլ, էօլմէք, տէտի Գօլար :
— Լաքին պու թէշիլէք նէ օլույօր, վէ նա-
սըլ օլապիլիւր, սիվալ էթտի պիւրաբէ գըզ պաշը
տէօնէրէք :
— Պու պանա բաճի պիւր էսրար տըր, ճէվապ
վէրտի վիլիամըն վէքիլի, եալսուտ տահա սօղլու-
սու պանա տա րաճի տէյիլ տիր : շիմոսի պէն
սիլէ շու գատար տէյալիլիւրմ քի, էկէր սիլզա-
նա քէօր քէօրունա իթաալթ էթմէզսէնիզ, պուն-
տան պէյլէ նըլանընը կէօրմէյէճէքսինիլ, վէ օ
պու կիւստէն էօլմէք տիր :
— Ահ, միւրըտանտը Սէրիլ, վէ սօն պահար
րիւզկեարընտան տիւշէն եաբրազլար կիպի տիթ-
րէմէյէ պաշլատը, վէ սէսի պօղլուրու : ահ
միւսիւ, պէն սիլզին հէր իսթէտիլէրինիլէ բաղը
օլուրում, ֆազալթ օնուս իշին, նիշանլըմ իշին
լութի ու ինայէթ գըլըն :
— Իլլիթ շիմոսի բէք կիւլէլ սէօյլէտինիլ, տէ-
տի Գօլար, վէ սահիլէն շիմոսի ագըլը վէ տիրա-
յէթիլ օլտունուզ : Իմոսի արթըգ եանրմտա րա-
հաթճա օթուրուպ, աալա ալթիւսթ օլմայըն, վէ
կէօզ եաշը տէօքմէյին : պունտան մատաա պէյ-
հուտէ սիվալէր տէ էթմէյին, չիւնքի ճէվապ վէ-
քէմէք :

— Միւսիւ, միւրըտանտը Սէրիլ րէճա Էօլու-
պիւր սէտա իլէ, Ալլահ աշգընա օլուն սիլզէ պիւր
չէյ տահա սիվալ էտէճէյիմ :
— Սէօյլէյն պազալըմ, տէտի Գօլար :
— Իքի սաալթ էվլէլ զըզ գարտալընտան պիւր
մէքթուպ ալըլ էթմիշ իտիմ :
— Գըզգարտալընը Պազգարա տէյիլ մի :
— Էվլէթ, իշիլէ մէքու մէ պու մէրթու պուն-
տա քէնտինն աղիմ թէշիլէքտէ պուլունտուղու-
նու, վէ պէնիմ Սէրրանթ սօղաղընտաքի խանէյէ
կէլէրէք, քէնտիսինն գուրթարապիլէճէյիմ եաղ-
միշ խօի :
— Սիլլին գըզգարտալընը պէտ ալիլէազ
գատընն պիւր տիր, պաղըրտը Գօլար սուրէթա
լըրու ու հիւտէթ կէօթէրէք :
— Պէնիմ զըզգարտալընալըմ : լաքին նէ տէ-
մէք իսթէրսինիլ :
— Շունու տէմէք իսթէրիմ քի, տէտի աղըր-
ճա սիւր վիլիամըն վէքիլի, գըզգարտալընը
սիլզէ տէշէլիլ պիւր սուզազ գուրմուշ օլուպ,
պէյան էթտիլ թէշիլէք իսէ աալ ու էսատարը
տըր, վէ սիլզի ալապ Պօրէճօնուն էլինն թէվիլմ
իտէրէք, թէշէֆինիլի մուճիպ օլմայը միւլահաղա
էթմիշ իտի :
— Եա՛ Բապալիմ, տէտի Սէրիլ, կէօզ եաշ-
լարը տէօքմէք, լաքին պու տէտիլիլիլ միւքիւն
միւ տիր :
— Էվլէթ, ճէվապ վէրտի Գօլար, լաքին օլ
խուսուս հազգընտա պունտան զիլատէ պիւր շէյ
սէօյլէյէմէք : Էվլէր սէօյլէյէճէք օլաւմ, պէնիմ, Լէօ-
նուն վէ պէլէրի սիլզին պիլէ Էօմիլիւքիւ մալա-
թարայա իլգա էթմիշ օլուրում :
— Ահ պէնի Էօրթիւրիւնիլ, պաղըրտը պիւր-
րէ գըզ, էկէր իսթէրսինիլ Էօլթիւրիւնիլ պէնի
ֆազալթ Լէօնա պիւր ֆէնալըլ էթմէյին :

Գօլար մէքու միւսին էլինն թուլթուպ, մուհապ-
պէթլէ էլինն սըլըլարտը, վէ քէլալա պաշլալըլ,
— Հիւ պիւր շէյտէն գօրգմայընը, տէտի,
չիւնքի հէր շէյէ վազըլ օլտուղունտա վէ է-
սասը մատտէյի սիլզէ պէյան իտէպիլիլիլմտէ, պէ-
նիմ սիլզէ սօսթ օլտուղունտա օլ վաղըլմ անլալա-
ճաղ սիլզէ :
Պունլար պու թարը միւքեալմէտէ օլտուղու
ընտա, արապա սիւրաթը հարաքէթլէ գաթը մ-
սաֆէ կիլէր, վէ Գօնգօրտ մէյտանըն կէլիպ, Գօն-
գօրտ քէօրիւսինն վաալը օլուր, վէ օրատան
տախի քէմալի սիւրաթլէ Շանգ-Լիլզէ կէշիլիլտէն
միւ թէրահի օլուր խօի :
0 Կիճէ շէյնի հէր թարաֆը գարանլըլ-
տա օլտուղու կիպի, սիճիմ կիպի տախի եաղ-
մուր սէրմէքտէ վէ եալընը արապալըն իւր ֆէ-
նէրէրինն ըլըլը օրթալըլը պալընլաթտըրը, վէ
Սէրիլէ Գօլար կէօթէրիլ խօի : Վիլիամըն վէքի-
լինն հիւ գըզըրտանազ սըլըն նազար էտիլի
սալթէքեալըլը նիշանը իսէ տէ, լաքին միւքեա-
լէմէ էթտիլիլտէ զայէթ սէրպէսթ վէ հիւրմէթի
պիւր սէտա գուլլանտըլընտան, պիւրաբէ գըզ մի-
գուլ հազգընտա աալա չիւպէլ էթմէք իտի :
Պու էսնալէրտէ արապա Էթուալ գարուսու-
նու վէ Արգ տը թիւրմիլ կէշէլի չօգ վաղըլմ օլ-
մուշ վէ շիմոսի իսէ Սէն Թէրմէն Էօլունտան իլի-
լէմէքտէ խօի :
— Լաքին պէնի չօգ ուզաղա մը վէօթիւրիւլ-
սունուզ, սիվալ էթտի Սէրիլ :
— Խալըր, տէտի Գօլար, պիւր սաալթա գա-
տար եէթիլիլիլ :
— Ֆազալթ նէրէյէ կիտիլօրու :
— Սուս, մատմաղէլ, չիւնքի սէօյլէյէմէք
պունտան գաթիլաղալը շիմոսի կէօթիւնիլզի
պաղլալալը լազըմ արը, իլալէ էթտի սիւր վիլ-

